

**OMSORG I DAGTILBUD OG DENS
BETYDNING FOR BØRNS
EMOTIONELLE UDVIKLING
- ET UDVIKLINGSPSYKOLOGISK PERSPEKTIV**

DPU, 5, april 2022

Thomas Gitz-Johansen

Lektor, ph.d.

OMSORG OG BEHOV:
REVOLUTIONÆRE BEGREBER I EN
MÅLINGS- OG PRÆSTATIONSTID

”Omsorg kan alment betragtes som en virksomhed rettet mod et andet menneske med henblik på at imødekomme dette menneskes behov og velbefindende.”

NOGET OM BØRNS OG UNGES MISTRIVSEL

”Andelen, der har en lav score på den mentale helbredsskala, er steget i alle aldersgrupper og blandt både mænd og kvinder. Dermed fortsætter udviklingen, der har været i de sidste mange år og med en kraftig stigning siden 2017 blandt mænd og kvinder i alderen 16-24 år. (...) **Den mentale sundhed grundlægges tidligt i livet, og derfor er det relevant at sætte ind med indsatser særligt målrettet børn og unge.**” (Sundhedsprofilen s. 10-11, min fremhævning)

Kilde: Sundhedsstyrelsen, 2021, Danskernes sundhed: Den Nationale Sundhedsprofil 2021 – centrale udfordringer

PSYKISK HELBRED FOR VOKSNE PÅ ARBEJDSMARKEDET

“Danmark er det land i verden, hvor flest mennesker må forlade arbejdsmarkedet på grund af psykisk sygdom. Det gør Danmark til global frontløber for en international tendens, hvor sygdomme i sindet sengelægger en stadig større del af arbejdsstyrken.”

SUSAN HART: OVERFOKUSERING PÅ DET KOGNITIVE

”Vores følelsesmæssige udvikling er en ’glemt søster’ i vores samfund. Vi kan sagtens forstå, at børn kognitivt ikke kan klare et 9. klasses pensum, når de som 6-årige starter i skole. (...) Men den forståelse forsvinder ofte, når vi kommer til den følelsesmæssige udvikling.”

Kilde: Susan Hart, Følelserne er vores glemte søster, 31. januar 2022

DEN FØLELSESMÆSSIGE UDVIKLING

“En voksende mængde forskning peger på at den følelsesmæssige udvikling begynder tidligt i livet, at den er en meget vigtig del af udviklingen af hjernens struktur, og at den har enormt store konsekvenser gennem et livsforløb. Konklusionerne af denne forskning har vidtrækkende konsekvenser for politikere og forældre, og kræver derfor vores opmærksomhed.”

DAGTILBUD OG UDVIKLINGEN AF SIKKER TILKNYTNING: TILKNYTNING I DAGTILBUD VIRKER, MEN ER RELATIVT SVAG

- ”Denne forskning peger på muligheden for, at der er langtidsforbindelser mellem sensitiviteten og responsiviteten hos professionelle omsorgsgivere og teenagers senere tilknytningsmønstre.”
- ”Vores resultater viser dog også, at denne sammenhæng på lang sigt er relativt svag. I overensstemmelse med tilknytningsteorien er den vigtigste omsorgssammenhæng for udviklingen af tryk tilknytning er de primære omsorgsgivere i individets familie (forældrene).”

Kilde: Waters et al , 2021, Early Child Care Experiences and Attachment Representations at Age 18 Years: Evidence From the NICHD Study of Early Child Care and Youth Development. *Developmental Psychology*. Egen oversættelse

ALLAN SCHORE:
HJERNEN OG SELVET UDVIKLES GENNEM
FØLELSESMÆSSIGE RELATIONER

“hjernens struktur og funktioner bliver formet gennem erfaringer, og særlig gennem de erfaringer, der inkluderer følelsesmæssige relationer. (...) Formuleret mere præcist, så foregår den udviklende hjernes organisering af selv’et i samspillet med en anden hjerne, et andet selv.”

VI BØR HA' FOKUS PÅ DEN TIDLIGE FØLELSESMÆSSIGE UDVIKLING

”den vigtigste forudsætning for et tilfredsstillende liv som voksen er barndommens følelsesmæssige sundhed, dernæst barnets adfærd. Den mindst vigtige faktor er barnets intellektuelle udvikling.”

”Lige nu er der for meget fokus på (...) funktionen af en senere udviklet venstre hjernehalvdel. Vuggestuer og børnehaver bør holde fokus på de sociale og følelsesmæssige erfaringer som støtter en sund udvikling af den højre hjernehalvdel, og særligt hvis børnene kommer meget tidligt i institution.”

VUGGESTUEBØRNS FØLELSMÆSSIGE BEHOV - KNYTTET TIL PSYKISK / EMOTIONEL SUNDHED

Omsorgsprojektet: (2019-2020)

1. Spejling
2. Nærvær
3. Autenticitet

At Ha Det Godt-projektet (2016-2018)

1. *Tilknytning / tryk base*
2. *Affektregulering*
3. *Mentalisering*
4. *Affektiv afstemning*
5. *Intersubjektivitet*

Gitz-Johansen, 2022, Omsorgsøjeblikke:
Vuggestuepædagogers tavse viden om omsorg

Gitz-Johansen, 2022. Intersubjectivity in the nursery

Omsorgens

Cirklér

SOCIAL TILLID: TILKNYTNING I GRUPPER

- ”Social tillid (der er et bredere begreb end individuel tilknytning til én anden person) har mange komponenter, der er værd at overveje i dagtilbud og vurdering af kvalitet i dagtilbud.”
- ”Mange steder i verden får børn omsorg fra mange forskellige personer, og i de kulturer lægger man vægt på tilknytning til familien, lokalsamfundet, og slægten, snarere end at lægge vægt på en den individuelle trygge psykologiske tilknytning.”

The

END